

Motion till riksdagen 2008/09:A201

av **Magdalena Andersson (m)**

Översyn av yrkesklassificering

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om översyn av Standard för svensk yrkesklassificering.

Motivering

Utbildning och fortbildning ska löna sig. Det gäller inte minst för kvinnor. Regeringens politik har också stort fokus på att förbättra situationen för kvinnor. Borttagande av stopplagar, sänkta skatter, jämställdhetsbonus som underlättar för kvinnor som blivit föräldrar att återgå i arbete samt införande av avdrag för hushållstjänster är positiva inslag i en politik som underlättar för kvinnor.

Andelen kvinnor som förvärvsarbetar i Sverige är bland de allra högsta i världen, på en arbetsmarknad som är starkt uppdelad. 80 procent av männen arbetar i den privata sektorn. Kvinnor finns i både den offentliga och privata. Allra flest män finns i sektorer som industri, bygg och transport. Flest kvinnor verkar i områden som handel, omsorg, hälso- och sjukvård och skola.

Kvinnor har lägre lön än män. När faktorer som ålder, utbildning m.m. är borttagna, visar statistik en skillnad på 7–8 procent lägre lön, utan godtagbar förklaring. Kvinnor har inte heller chefspositioner i samma utsträckning som män. Samtidigt är kvinnor oftare än män utbildningsmässigt överkvalificerade för sitt arbete. Kvinnor har inte förmögenhet i samma utsträckning som män och driver inte företag i samma utsträckning som män. Om en kvinna väljer att dölja sitt namn/kön har hon 15 procent större chans att få ett sökt arbete.

En av anledningarna till att kvinnor har lägre löner än män är att möjligheten till lönevariationer inom det egna yrket skiljer markant mellan yrken som är könsdominerade. För ett mansdominerat yrke som maskinoperatör finns 27 olika yrkeskategorier. Inom den kvinnodominerade yrkesgruppen

Fel! Okänt namn på

vård- och omsorgspersonal finns 6.¹ Det är alltså svårt för en undersköterska som valt att fördjupa sina kunskaper i demens eller taktil beröring att komma till en yrkesgrupp där man tar hänsyn till hennes ökade kunskaper och därmed berättigade krav på högre lön. I sammanhanget är det intressant att notera att den största yrkesgruppen i Sverige enligt SCB är vård- och omsorgspersonal, med 495 000 förvärvsarbetande samtidigt som gruppen maskinoperatör har ca 52 000 förvärvsarbetande.

Fler arbetsgivare inom vården och omsorgen har gett och kommer att ge bättre möjligheter till lönekarriär också för kvinnor. Men det räcker inte. Antalet yrkeskategorier för vård- och omsorgspersonal måste öka. Den som skaffar sig specialkunskaper och ökar sin yrkeskompetens ska kunna lyfta fram dem och därefter placeras i en yrkeskategori som tar hänsyn till hennes eller hans kunskaper. Den yrkesklassificering som finns idag räcker inte till. Den internationella yrkesindelningen ISCO-08 kommer enligt uppgift att publiceras under hösten 2008. Underhandsuppgifter tyder dock på att det inte kommer att vara några förändringar som berör just dessa skillnader. Jag anser därför att Standard för svensk yrkesklassificering är i behov av översyn, framförallt med hänsyn till de få möjligheterna för kvinnor i vård- och omsorgsyren. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Stockholm den 15 september 2008

Magdalena Andersson (m)

¹ SOU 2005:66 Makt att forma samhället och sitt eget liv.